

INFORMACIÓ SOBRE LA FLEXIBILITAT DELS CRITERIS MICROBIOLÒGICS DE CARNS I DERIVATS

1. Quins establiments es poden acollir a aquesta flexibilitat?

Aquesta flexibilitat és aplicable als **escorxadors** amb les quantitats de producció que s'indiquen a continuació:

<i>Escorxadors</i>	<i>Ungulats (bovins, solípedes, porcins, petits remugants)</i>	<i>Aus (pollastres i indiots)</i>
Petits escorxadors	Fins a 2.500 UBG/espècie/any 50 UBG setmana	Fins a 1.000.000 aus/any
Escorxadors molt petits	Fins a 625 UBG/espècie/any	Fins a 300.000 aus/any

També s'hi poden acollir els **establiments elaboradors de carn picada, preparats de carn i carn fresca d'aus** inscrits (RGSEAA), que a les Illes Balears es classifiquen en dos grups segons el volum de producció:

<i>Establiments inscrits en l'RGSEAA</i>	<i>Carn picada i preparats de carn</i>	<i>Carn fresca d'aviram</i>
Petits productors	Fins a 1.040 tones de producció conjunta	Fins a 1.040 tones/any
Molt petits productors	Fins a 104 tones de producció conjunta	Fins a 104 tones/any

Finalment, **els comerços de carn al detall**, definits com:

<i>Establiments al detall</i>	<i>Carn picada i preparats de carn a nivell insular</i>
Detallistes	Més de 52 t/any, sense superar 260t/any. Més d'1 t/setmana, sense superar 5.000 Kg/setmana
Detallistes de petita producció	Menys d'1 t/setmana (52 t/any)

2. Què és una UBG i com es pot calcular?

Les **unitats de bestiar gros** (UBG) són una unitat de mesura de referència que es correspon amb els bovins majors de 24 mesos o amb un pes superior a 300 kg i els solípedes. En la taula següent s'indica el factor de conversió per a cada tipus d'animal.

Taula de conversions UBG (RD 1086/2020, annex I)	
Carn de boví (> 300 kg) i solípedes	1 UBG
	Altres bovins: 0,50 UBG
Carn de porcí	Porcs de > 100 kg de pes viu: 0,20 UBG
	Altres porcs: 0,15 UBG
Altres carns	Oví/cabrum: 0,10 UBG
	Garrins, bens i cabrits de < 15 kg de pes viu: 0,05 UBG
Carn d'aviram	Aus i lagomorfs: 0,003 UBG
Ànecs	0,005 UBG

3. Quins són els requisits per autoritzar la reducció de la freqüència del mostreig

El document de l'AESAN de reducció de freqüències estableix que «si com a resultat de **l'anàlisi del risc individualitzat** l'autoritat competent autoritza la reducció de la freqüència del mostreig microbiològic, els establiments poden acollir-se a les freqüències de mostreig reduïdes, tenint en compte que els criteris microbiològics, la presa de mostres, el mètode analític i la interpretació dels resultats es faran atenent el Reglament (CE) 2073/2005».

Els escorxadors i els elaboradors inscrits en el registre sanitari i els establiments de carn al detall poden acollir-se a les freqüències de presa de mostres reduïdes si compleixen les condicions següents:

A. Volum de sacrifici o volum de producció: es correspon als que es defineixen en el punt 1.

B. Els resultats dels mostrejos previs:

B1. Els petits escorxadors i establiments de petita producció inscrits en l'RGSEAA que no es trobin autoritzats per dur a terme freqüències de mostreig reduïdes, així com aquells establiments de les mateixes característiques que iniciïn l'activitat, han d'obtenir resultats satisfactoris (que s'indiquen a la taula següent) de forma prèvia a l'autorització de la reducció de freqüències de mostreig.

Tot seguit, es desglossa, per a cada tipus d'establiment, categoria de producte alimentari i criteri microbiològic, **el nombre de setmanes consecutives amb resultat satisfactori que cal obtenir de forma prèvia a l'autorització** de l'autoritat competent, en els casos assenyalats.

Petits escorxadors	Criteri microbiològic	Nre. de setmanes consecutives de resultats satisfactoris*
Canals d'ungulats	Recompte de colònies aeròbies i enterobacteris	6
	Salmonella spp.	12

Canals de pollastres d'engreix i galls d'indi	<i>Salmonella</i> spp.	12
Canals de pollastres d'engreix	<i>Campylobacter</i> spp.	12

* *Condicionat al fet que el dia de la presa de mostres canviï cada setmana, de manera que quedin coberts tots els dies de la setmana.*

<i>Petits productors inscrits en l'RGSEAA</i>	<i>Criteri microbiològic</i>	<i>Nre. de setmanes consecutives de resultats satisfactoris</i>
Carn fresca d'aviram procedent d'aus reproductores <i>Gallus</i> , gallines ponedores, pollastres d'engreix i guardes de galls d'indi de reproducció i engreix	<i>Salmonella typhimurium</i> <i>Salmonella enteritidis</i>	12
Carn picada	Recompte de colònies aeròbies i <i>E. coli</i>	6
	<i>Salmonella</i>	12
Preparats de carn	<i>E. coli</i>	6
	<i>Salmonella</i>	12

B.2. Els establiments que ja estan autoritzats per a la reducció de freqüències de mostreig i que compleixen amb la resta de requisits establerts poden acollir-se directament a les freqüències de mostreig reduïdes.

B.3. Els escorxadors molt petits i els establiments de molt petita producció inscrits en l'RGSEAA es poden acollir directament a les freqüències reduïdes de mostreig sense necessitat de comptar amb els resultats satisfactoris previs esmentats anteriorment, però han de complir la resta de requisits.

C. Disposició d'un programa d'autocontrol implantat i validat pels serveis de control oficial, o guies de pràctiques correctes d'higiene aprovades per al sector.

D. Historial de l'operador: s'ha de valorar una sèrie de criteris en els darrers sis mesos, de manera que l'incompliment de qualsevol d'aquests suposi la impossibilitat d'acollir-se a la reducció de freqüències, i caldrà ajustar-se a les freqüències de mostreig que s'estableixen en el Reglament (CE) 2073/2005.

<i>Anàlisi del risc</i>	<i>Sí</i>	<i>No</i>
1. Han estat origen d'una toxiinfecció alimentària		
2. Han tingut resultats no conformes (criteris de SA i/o higiene de processos) en el marc d'un mostreig oficial		
3. S'han adoptat mesures correctores previstes en un sistema d'autocontrol davant resultats no conformes, i han estat eficaços per solucionar el problema		

4. S'ha obert un expedient sancionador per incompliment greu o molt greu en relació amb els requeriments d'higiene		
5. En escorxadors d'aus: es compleixen les obligacions sobre la informació de la cadena alimentària, així com la gestió correcta de guardes positives o sospitoses de salmonel·la		

Els escorxadors d'aus, a més dels requisits anteriors, també han de controlar:

- ☐ Que en la informació de la cadena alimentària figura la informació dels resultats sobre *Salmonella* spp.
- ☐ Que, si se sacrifiquen animals procedents d'explotacions positives o sense control de salmonel·la (autoconsum), aquests animals se sacrifiquen al final de la jornada.
- ☐ Que, si se sacrifiquen animals positius en *Salmonella enteritidis* o *typhimurium*, aquests animals se sotmeten a un mostreig dirigit.
- ☐ Que, si l'explotació és positiva i no es coneix el serotip de la *Salmonella*, es considera positiu i, en consonància, s'actua de la mateixa manera.

4. Quina és la freqüència reduïda del mostreig

L'autoritat competent pot autoritzar la reducció de les freqüències següents:

Reducció de freqüències de mostreig		
Escorxadors	Petits	1 mostreig / 16 setmanes
	Molt petits	1 mostreig / 24 setmanes / espècie
Establiments inscrits en l'RGSEAA	Petits productors	1 mostreig / 16 setmanes / espècie
	Molt petits productors	1 mostreig / 24 setmanes
Establiments al detall	Detallistes	Exempció de mostreig

5. Com es tramita la sol·licitud de reducció de la freqüència de mostreig

5.1 Procediment per a petits establiments

Als establiments inclosos en la categoria com a **petits** (escorxadors i elaboradors inscrits en l'RGSEAA), el procediment s'ha d'iniciar de part de l'interessat amb la presentació mitjançant el registre electrònic d'una sol·licitud d'autorització de reducció de freqüències de mostreig bacteriològic (annex I).

La sol·licitud s'ha d'acompanyar amb els documents següents:

— Model de sol·licitud de l'annex I.

- Informes d'anàlisi, acompanyats d'una cronologia i un informe de resultats en què es detallin el nombre de mostres recollides i els resultats, amb un estudi de les tendències.

Una vegada revisada la sol·licitud, s'autoritzarà o no després de comprovar els compliment dels requisits descrits anteriorment i es dictarà una resolució.

5.2. Procediment per a molt petits establiments inscrits en l'RGSEAA

Els establiments inclosos en la categoria com a **molt petits** (escorxadors i elaboradors inscrits en l'RGSEAA) han de presentar una declaració responsable, segons el model que figura a l'annex V, i s'hi poden acollir directament.

No obstant això, l'autoritat competent pot comprovar en qualsevol moment el compliment dels requisits i, en cas de no complir-los, requerirà a l'operador tornar a la freqüència de mostreig no reduïda.

5.3. Comerç al detall

En el cas d'establiments al detall, s'exceptuen del mostreig microbiològic que s'estableix en el Reglament (CE) 2073/2005.

No obstant això, i sobre la base d'una anàlisi del risc que s'ha d'ajustar als aspectes que es defineixen a l'apartat 3.D, el control oficial pot establir la necessitat de realitzar mostrejos per verificar el compliment dels criteris microbiològics, amb la freqüència que es determini, en els establiments de comerç al detall que per les seves circumstàncies específiques els requereixin.

6. Què s'ha de fer si s'obté un resultat desfavorable?

S'ha de considerar resultat desfavorable qualsevol resultat insatisfactori en les determinacions microbiològiques, que també inclou els resultats desfavorables que s'obtinguin en mostrejos de control oficial; en tots els casos s'haurà de tornar a les freqüències de mostreig setmanals.

En el cas de criteris microbiològics amb tres possibles resultats (aerobis totals i enterobacteriàcies en superfícies de canals, recompte de colònies aeròbies i *E. coli* a la carn picada, i recompte d'*E. coli* als preparats de carn), es consideren resultats favorables els resultats acceptables i satisfactoris.

A més de dur a terme les actuacions indicades per a cada cas i que figuren en el Reglament (CE) núm. 2073/2005 (retirada del mercat, millores durant el sacrifici dels animals o revisió de processos de manipulació, etc.), també s'han de reforçar les sessions de mostreig tal com s'indica a continuació.

6.1. Modificar la freqüència de mostreig

Per poder tornar a acollir-se a la reducció de freqüències de mostreig s'han de donar garanties del compliment dels criteris microbiològics que s'hi apliquen mitjançant l'obtenció de resultats satisfactoris al llarg de quatre setmanes consecutives.

Si el resultat de les proves és favorable, l'establiment recuperarà l'autorització per acollir-se a la reducció de freqüències de mostreig.

6.2. Comunicar els resultats

Els resultats s'han de comunicar a la Direcció General de Salut Pública i Participació en el termini de deu dies hàbils des que es coneguin.

7. Què passa si s'incomplixen els requisits necessaris per obtenir l'autorització de reducció de les freqüències?

Quan els incompliments es produeixen en els requisits necessaris per obtenir l'autorització de reducció de freqüències (anàlisi del risc), es pot mantenir l'autorització de reducció o exempció de freqüències de mostreig sempre que els establiments apliquin de forma immediata i amb resultats satisfactoris les mesures per esmenar els incompliments detectats.

Depenent del tipus d'incompliment, aquestes mesures poden incloure millores en la higiene de la producció i millores en la selecció i l'origen de les matèries primeres, modificació dels procediments basats en els principis APPCC o qualsevol altra que considerin necessària els inspectors responsables del control oficial.

En el cas d'establiments de venda al detall (subjectes a exempció de mostres per verificar el compliment dels criteris microbiològics), davant la possible detecció d'incompliments, també hi són aplicables les mesures que es descriuen en aquest punt.

8. Quins són els criteris microbiològics que s'han d'analitzar?

Els criteris depenen del tipus d'establiment i de producte que elabori. En la taula següent s'especifiquen per a cada establiment.

Tipus d'establiment	Criteris d'aplicació
---------------------	----------------------

Escorxador	<u>Escorxadors d'ungulats</u> - Aerobis totals i enterobacteriàcies, d'acord amb els criteris 2.1.1 o 2.1.2, segons pertoqui. - Salmonel·la, d'acord amb els criteris 2.1.3 o 2.1.4, segons pertoqui. <u>Escorxadors d'aus</u> - Salmonel·la, d'acord amb el criteri 2.1.5. Quan pertoqui, també s'ha d'analitzar el criteri de seguretat alimentària que s'estableix en el punt 1.28. - <i>Campylobacter</i>, d'acord amb el criteri 2.1.9
Establiment inscrit en l'RGSEEA	- Salmonel·la a la carn fresca d'aviram, d'acord amb el criteri de seguretat alimentària que s'estableix en el punt 1.28. - Salmonel·la a la carn picada i preparats de carn, d'acord amb els criteris 1.4, 1.5 o 1.6, segons pertoqui. - Recompte de colònies aeròbies i <i>E. coli</i> a la carn picada, d'acord amb el criteri 2.1.6. - <i>E. coli</i> en els preparats de carn, d'acord amb el criteri 2.1.8.
Detallistes elaboradors	- Recompte de colònies aeròbies i <i>E. coli</i> a la carn picada, d'acord amb el criteri 2.1.6. (No s'aplica a la carn picada amb vida útil inferior a 24 hores). - <i>E. coli</i> en els preparats de carn, d'acord amb el criteri 2.1.8. - Salmonel·la a la carn picada i preparats de carn, d'acord amb els criteris 1.4, 1.5 o 1.6, segons pertoqui.

9. Quins altres aspectes s'han de tenir en compte en la recollida de les mostres?

- En el cas d'escorxadors, la sessió de mostreig s'ha de fer per a cada línia de sacrifici i s'han d'agafar cinc canals. A més a més, s'han de seguir les instruccions de les normes ISO corresponents.
- En el cas dels escorxadors d'aviram, a cada sessió de mostreig s'han de prendre mostres aleatòries de la pell del coll d'un mínim de quinze canals d'aviram.
- En el cas de preparats de carn, carn picada i carn fresca d'aviram, s'han d'agafar cinc unitats del mateix producte i lot.
- Si l'establiment elabora preparats de carn i carn picada, ha d'alternar el tipus de producte en les diferents sessions de mostreig de forma proporcional a la producció.

10. Quines són les tècniques analítiques que s'han d'utilitzar i com s'interpreten els resultats?

Les especificacions dels plans de mostreig, els límits, els mètodes de referència i la interpretació de resultats són els que figuren en el **Reglament (CE) núm. 2073/2005**.

11. Normativa

- Reglament núm. 2073/2005, de 15 de novembre de 2005, relatiu als criteris microbiològics aplicables als productes alimentaris, i modificacions.
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/PDF/?uri=CELEX:02005R2073-20200308&from=EN>
- Directrius AECOSAN: «Flexibilidad aplicable a las frecuencias de muestreo establecidas en el Reglamento (CE) nº 2073/2005 en pequeños mataderos y establecimientos que producen pequeñas cantidades de carne picada, preparados de carne y carne de aves de corral» (rev.1).
http://www.aesan.gob.es/AECOSAN/docs/documentos/seguridad_alimentaria/interpretaciones/biologicas/reduccion_frecuencias_CI_v1.pdf

Annex I

Model de sol·licitud per acollir-se a la reducció de la freqüència de mostreig dels establiments de petita producció inscrits en el Registre General Sanitari d'Empreses Alimentàries i Aliments

Dades de l'establiment

Nom de l'establiment			
Domicili industrial			
Municipi		Codi postal	
Correu electrònic		Tel.	
Núm. de registre sanitari			

Dades del titular

Nom i llinatges o raó social del titular		DNI/CIF	
Domicili social			
Municipi		Codi postal	
Correu electrònic		Tel.	

Dades del representant

Nom i llinatges del representant		DNI	
Domicili			
Municipi		Codi postal	
Correu electrònic		Tel.	

Dades de producció

<i>Establiment inscrit en el Registre General Sanitari d'Empreses Alimentàries i Aliments</i>	<i>Producció setmanal</i>	<i>Producció anual</i>
Carn picada i preparats de carn		
Carn fresca d'aviram		

Dades de sacrifici (escorxadors)

<i>Categoria animal</i>	<i>Nombre d'animals sacrificats anualment</i>
Bovins majors de 24 mesos	
Altres bovins	

Porcs d'engreix i reproductors de més de 100 kg de pes viu	
Porcs d'engreix de fins a 100 kg de pes viu	
Porcelles	
Ovins i caprins reproductors i xots i cabrits de pes viu ≥ 15 kg	
Xots i cabrits de pes viu inferior a 15 kg	
Aus	

DECLAR:

- Que les dades que s'indiquen més amunt són certes.
- Que dispòs d'un programa d'autocontrol basat en l'anàlisi de perills i punts de control crític implantat i verificat pels serveis de control oficial de la Direcció General de Salut Pública i Participació.
- Que no he detectat cap mostra amb incompliment els sis mesos previs a la presentació de la corresponent declaració responsable.
- Que comunicaré les dades dels resultats de les anàlisis efectuades d'acord amb la forma que determini la Direcció General de Salut Pública i Participació.
- Que comunicaré qualsevol canvi a la situació del meu establiment que suposi un canvi en la classificació d'aquest.

- ☐ **En el cas d'escorxadors dispòs d'un historial de resultats favorables segons els productes que s'indiquen a continuació:**

<i>Petits escorxadors</i>	<i>Criteri microbiològic</i>	<i>Nre. de setmanes consecutives de resultats satisfactoris</i>
Canals d'ungulats	Recompte de colònies aeròbies i enterobacteris	6
	<i>Salmonel·la</i> spp.	12
Canals de pollastres d'engreix i galls d'indi	<i>Salmonel·la</i> spp.	12
Canals de pollastres d'engreix	<i>Campylobacter</i> spp.	12

- ☐ **Els establiments elaboradors inscrits en el Registre General Sanitari d'Empreses Alimentàries i Aliments dispòs d'un historial de resultats favorables segons els productes que s'indiquen a continuació:**

<i>Petits productors inscrits en l'RGSEAA</i>	<i>Criteri microbiològic</i>	<i>Nombre de setmanes consecutives de resultats satisfactoris</i>
Carn fresca d'aviram procedent d'aus reproductores <i>Gallus</i> , gallines ponedores, pollastres d'engreix i guardes de galls d'indi de reproducció i engreix	<i>Salmonel·la typhimurium</i> <i>Salmonel·la enteritidis</i>	12
Carn picada	Recompte de colònies aeròbies i <i>E. coli</i>	6

	<i>Salmonella</i>	12
Preparats de carn	<i>E. coli</i>	6
	<i>Salmonella</i>	12

Documentació que s'adjunta:

- ☐ Butlletins analítics de l'historial de resultats favorables.
- ☐ Estudi de les tendències dels resultats obtinguts.

(Marcau amb una x):

AUTORITZ la Direcció General De Salut Pública i Participació:

- ☐ Perquè dugui a terme les consultes dels fitxers públics per acreditar les dades o els documents que s'indiquen a continuació, perquè l'òrgan competent o autoritzat obtengui en nom meu, a l'àmbit de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, mitjançant transmissions de dades o de certificacions que els substitueixin:
 - Document nacional d'identitat (DNI).
- ☐ No l'autoritza perquè consulti el meu DNI, per la qual cosa en present una fotocòpia.

De conformitat amb la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal, i el Reglament que la desenvolupa, consent expressament que les dades que es faciliten en la comunicació prèvia es recullin i es tractin en un fitxer titularitat de la Conselleria de Salut i Consum. D'acord amb la Llei orgànica 15/1999, puc exercir els drets d'accés, rectificació, cancel·lació i oposició amb una sol·licitud dirigida a la Direcció General de Salut Pública i Participació.

Data i signatura

DIRECCIÓ GENERAL DE SALUT PÚBLICA I PARTICIPACIÓ

Annex II

Model de declaració responsable per acollir-se a la reducció de freqüència de molt petita producció dels establiments inscrits en el Registre General Sanitari d'Empreses Alimentàries i Aliments

Dades de l'establiment

Nom de l'establiment			
Domicili industrial			
Municipi		Codi postal	
Correu electrònic		Tel.	
Núm. de registre sanitari			

Dades del titular

Nom i llinatges o raó social del titular		DNI/CIF	
Domicili social			
Municipi		Codi postal	
Correu electrònic		Tel.	

Dades del representant

Nom i llinatges del representant		DNI	
Domicili			
Municipi		Codi postal	
Correu electrònic		Tel.	

Dades de producció

<i>Establiment inscrit en el Registre General Sanitari d'Empreses Alimentàries i Aliments</i>	<i>Producció setmanal</i>	<i>Producció anual</i>
Carn picada i preparats de carn		
Carn fresca d'aviram		

Dades de sacrifici (escorxadors)

<i>Categoria animal</i>	<i>Nombre d'animals sacrificats anualment</i>
Bovins majors de 24 mesos	
Altres bovins	
Porcs d'engreix i reproductors de més de 100 kg de pes viu	
Porcs d'engreix de fins a 100 kg de pes viu	
Porcelles	
Ovins i caprins reproductors i xots i cabrits de pes viu $\geq$ 15 kg	
Xots i cabrits de pes viu inferior a 15 kg	
Aus	

DECLAR:

- Que les dades que s'indiquen més amunt són certes.
- Que dispòs d'un programa d'autocontrol basat en l'anàlisi de perills i punts de control crític implantat i verificat pels serveis de control oficial de la Direcció General de Salut Pública i Participació.
- Que no he detectat cap mostra amb incompliment els sis mesos previs a la presentació de la corresponent declaració responsable.
- Que comunicaré les dades dels resultats de les anàlisis efectuades d'acord amb la forma que determini la Direcció General de Salut Pública i Participació.
- Que comunicaré qualsevol canvi a la situació del meu establiment que suposi un canvi en la classificació d'aquest.

(Marcau amb una x)

AUTORITZ LA DIRECCIÓ GENERAL DE SALUT PÚBLICA I PARTICIPACIÓ:

- ☐ Que dugui a terme les consultes dels fitxers públics per acreditar les dades o els documents que s'indiquen a continuació, perquè l'òrgan competent o autoritzat obtengui en nom meu, a l'àmbit de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, mitjançant transmissions de dades o de certificacions que els substitueixin:

- Document nacional d'identitat (DNI).

- ☐ No l'autoritza que consulti el meu DNI, per la qual cosa en present una fotocòpia.

De conformitat amb la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal, i el Reglament que la desenvolupa, consent expressament que les dades que es faciliten en la comunicació prèvia es recullin i es tractin en un fitxer titularitat de la Conselleria de Salut i Consum. D'acord amb la Llei orgànica 15/1999, puc exercir els drets d'accés, rectificació, cancel·lació i oposició amb una sol·licitud dirigida a la Direcció General de Salut Pública i Participació.

Data i signatura

DIRECCIÓ GENERAL DE SALUT PÚBLICA I PARTICIPACIÓ